

Асли нафийи сабил ва иззати исломий. (1) (қисмати 16)

Бидуни шак лозимаи иймон ба аллох ва муқаддамаи иймон ба аллох, куфр ба тоғут аст; яъни қабли аз "иллаллох" бояд иқрор ба "ла илаха" шавад, ва тоғут ҳам дар миёни инсонҳо яъни "куффори шишгонаи" ошкор

[۱- الَّذِينَ هَادُوا ۲- وَالصَّابِئِينَ ۳- وَالنَّصَارَى ۴- وَالْمَجُوسَ ۵- وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا + ۶- مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ]،

Яъни бояд дар миёни инсонҳо ибтидо ин "куффори шишгона" ӯи ошкор инкор ва нафий шаванд баъд ба таъйиди аллох ва иймон ба аллох иқрор шавад чун адами нафийи ин тоғутҳо дар воқеъ ба маънийи пейравии аз онҳо ба жойи аллох таоло ва ширк ба аллох таоло ва нафийи иймон ба аллох таоло ва нафийи охарин шариатиш аст.

Аллох таоло дар мовриди қавми одки бо қавонин ва оёти аллох таоло кал кал карда ва аз дастуроти пайғамбарон сарпичи карда ва тобеъи қонун ва амри афроди шудандки аз қонуни шариати аллох саркаши карда буданд ва дар баробари раҳбарон ва мужриёни қонуни шариати аллох инодат ва лажбозии мекарданд мефармояд:

«وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ

Ин ҳам қавми од будандки ояҳо ва далоили парвардигоришонро инкор карданд ва аз фармони пайғамбарони худо саркаши намуданд

وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ» (هود / ۵۹)

Ва аз дастури ҳар саркаши инод пешайи пейравии карданд.

Ё дар жойи дигари мефармояд:

«أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ يَرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ

(эй пайғамбар!) оё таъажжуб намекуни аз касоники мегуяндки онон бидончи бар ту нозил шуда ва бидончи пеш аз ту нозил шуда иймон доранд мецоханд довариро ба пеши тоғут бибаранд.

وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ

ва холи онки бадишон фармон дода шуда астки ба тоғут иймон надошта бошанд ва ба тоғут куфр дошта бошанд.

وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا» (نساء/ ۶۰)

Ва шайтон мецохадки ишонро баци гумрох кунад.

Ин оёт ва даххо ояйи мушобех ба мо мегуянд хар касики ба қонуни шариати аллох иймон дорад бояд худи тоғутхо ва баъад қавонини онхоро нафий кунад ва набояд ба додгоххо ва қавонини ин "куффори шишгона" йи ошкор мурожаъа кунад; ин яъни хокимияти

[۱ - الَّذِينَ هَادُوا ۲ - وَالصَّابِئِينَ ۳ - وَالنَّصَارَى ۴ - وَالْمَجُوسَ ۵ - وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا + ۶ - مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ]،

ғейри исломий аст ва мўъминин набояд зери бори хокимияти ғейри исломий бираванд ва хокимияти ғейри исломий бар мўъминин жоиз нест.

Бо ҳамон куфр ба тоғут ва нафийи тоғутхойи шишгона дар миёни инсонхо ва иқрор ба шаходатайн хокимияти тоғутхо ва қавонини онхо зери по гузошта мешавад ва қалб аз валоъи ин куффор ва ақоиди онхо ва қавонини онхо холий мешавад **"ва тахоллайту"** яъни

дарунамро аз ақоид, валоъ ва қавонини шайтон ва тамоми куффори ошкор ва пинхон холий кардам ва танҳо аллоҳ ва қонуни шариати аллоҳ ва авлиёи аллохро дар он қарор додам; пас каси ёфт намешавад **ҳам** дар қалбиш шайтонро гузошта бошад **ҳам** аллохро, **ҳам** ба қонуни шариати аллоҳ иймон дошта бошад ва **ҳам** огохона, амдан ва ба мейли худии зери бори тоғутҳо биравад ва қавонини тоғутҳо бипазирад. Жамъи ин ду амр мутаноқиз маҳол аст.

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ^٤ (احزاب/٤)

Аллоҳ дар даруни як мард ду қалб қарор намода аст ки ёки аз қалбҳо ба аллоҳ ва қавониниш бидиҳад ва қалби дигариро ба шайтон ва қавонини муридониш дар рӯи замин. **Итоат кардан**ки мохияти тамоми ҳукуматхост ва маъни дувути динро мерасонад, ё набояд ба аллоҳ дода шавад ё ба куффор.

Аллоҳ таоло ба росулulloҳ саллalloҳу алайҳи васаллам ба унвони усвайи аз усвахойи мӯъминин ва раҳбари дорул ислом мефармояд:

«يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا» (احزاب/١)

Эй пайғамбар! Аз аллоҳ бипарҳезид, ва аз кофарон ва мунофиқин **итоат** макун. Бегумон худованд огоҳ ҳакам аст.

Замоники ҳокимият ва ҳукумат ёки аз "куффори шишгона" ӯи ошкор ё ҳокимияти куффори пинхони дохилий ва дорудастанӣ мунофиқин (баробар секуляристҳо) пазирофта мешавад лозимайи ҳар ҳокимияти **итоат кардан** аз онон ва қавонини онхост; замоники аллоҳ таоло **итоат кардан** аз куффори ошкор ва пинхонро мамнӯъ ва ҳаром карда аст ба ин маъни аст ки қавонин ва ҳукумати онҳо бар

мўъминин не з мамнуъ ва харом аст. Ба хамин далил аллох таоло хитоб ба тамоми мўъминин мефармояд:

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يُرْدُّكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ» (آل عمران / ١٤٩)

Эй касоники иймон овардаид! Агар аз кофарон, фармонбурдорӣ кунид, шуморо ба куфр бармегардонанд ва зиён дида бармегардид.

Замоники мутаважжих шудемки **"итоат"** аз ҳоким танҳо мухтасси низоми исломӣ нест ва бақоъ ва мондагорӣи ҳар ҳукумати (чи исломӣ ва чи ғеъри исломӣ) бидуни итоати мардум аз ҳоким, имконпазир нест, аллох таоло тиша ба ришайи ҳокимияти куффор мезанад ва амр мекунад ин **"итоат"** набояд аз куффор сурат гирад; яъни дар воқеъ ва ба унвони мисол аллох таоло

«وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ»

Нафармуда фалонӣро бидуни фармуда ғарданиширо бизаниди хамон куштанро мерасонад, итоат накардан аз раис ва амир ва мудир ва раҳбари яъни напзирофтани риёсат ва иморат ва мудирӣи ва ҳокимияти чанин шахси. Бидуни шак каси аз рӯи иҷбор ва иқроҳ ё аз рӯи мейл ва ихтиёр аз ин куффори итоат кунад дар воқеъ бояд аз қавонини шарияти аллох итоат накунад. Чун ин **"итоат"** ё бояд барои ҳукумати исломӣ бошад ё ҳукумати куффор.

Бо истинод ба тамоми манобеъи шаръӣ ба сурати возих мутаважжих мешавемки инсонҳо аз хамон ибтидоки бо куфр тоғут ва баъд иймон ба аллох вориди доираи ислом шуданд ин **"итоати"** онҳо не з ба аллох таоло ва ҳукмҳо ва қавонини аллох таоло

мунхасир шуда аст ва ин итоат танҳо мухтасси ҳукмҳо ва қавонини аллоҳ таоло аст :

«إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ» (нор/ ۵۱)

Мӯъминон хенгомики ба суӣи худо ва пайғамбариш фаро хонда шаванд то миёни онон ҳукм кунад, суханишон танҳо ин аст ки мегуянд: шанидем ва итоат кардем! ва ростгори воқеӣ ишонанд.

Дар ин сурат мӯъминин "итоати" ҳудишонро ба аллоҳ таоло (қуръон) ва пайғамбариш (суннати саҳих +улип амри минкум) доданд, ва ба адами пазириши тасаллут ва ҳокимияти куффор бар худ даъват шуданд ва мутаваҷҷиҳ мешавемки ҳеч роҳи вуҷуд надоради аз тариқи он роҳ, кофари бар мӯъмини ҳокимият дошта бошад ва модомики мӯъминон доройи иймони ростин ва кордори шойиста ва бойиста бошанд, харғиз аллоҳ кофаронро бар мӯъминон чӣра нахоҳад сохт ва аллоҳ таоло ҳеч ғоҳ барои кофарон нисбат ба аҳли иймон роҳи тасаллутро боз нахоҳад кард, чунончи аллоҳ таоло мефармояд:

«وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» (нساء / ۱۴۱)

Ин пруса ва системи "итоат" пазирий аз аллоҳ ва росулип ва нафийи "итоат" аз куффор паёми ба мӯъминин медиҳад ва еки дигар аз усули асосӣ ва шолудаҳои дипломосӣ ва равобити хорижийи дорул ислом ва ҳукумати исломӣ бо дорул куфрхоро маърифӣ мекунад тахти унвони: асли нафийи сабил ва иззатмадорӣ барои дорул ислом ва довлати исломӣ ба унвони ек хатти қирмиз дар

сиёсати хорижийи дорул ислом амали масъулин ва мўъмининро дар амри истиқлол, ровшан ва таъйин мекунад.

Сабил яъни: рох, нафий хам дар инжо яъни: рад, манъ, баста шудан; дар мажмуъ мафхум ва маъноӣ қоидаӣ нафий сабил яъни: аллох таоло рохи тасаллутӣ куффор бар дорул исломро манъ карда ва рад мекунад ва ҳеч рохи қарор надорад астки аз чанин рохи куффори бар дорул ислом ва довлати исломӣ он ҳокимият дошта бошанд, балки тамоми роххоро баста аст. Аллох таоло мефармояд:

«وَلَن يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» (نساء / ۱۴۱)

Ва худованд ҳаргиз рохи барои султайӣ куффор бар мўъминин қарор нахоҳад дод (ва аллох таоло то абад ижоза надодаки кофарон камтарин тасаллутӣ бар мўъминон дошта бошанд ва аллох таоло рохи қарор надодаки аз ин рох куффор бар мўъминин тасаллут пейдо кунанд ва ҳаргиз ҳеч рохи султайӣ барои куффор бар мўъминин қарор надода аст).

Лан аз одоти нафий махсуб мешавадки бар сари феъли музореъ меояд ва маънийи онро ба ояндаӣ манфий табдил мекунад, яъни дар оянда ин кор ҳаргиз анжом намегирад. Бу унвони мисол аллох таоло мефармояд:

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ تَرَانِي (اعراف/۱۴۳)

Хенгомики Мусо ба миъодгоҳи мо омад ва парвардигориш ба у сухани гуфт , арз кард: парвардигоро! (хувиштанро) ба ман нишон биде то туро бибинам (аллох ба у) гуфт: (ту бо ин буния

одами ва дар ин жаҳони моддӣ тоби дидани мано надори ва)
харғиз маро нахохи дид ва маро намебини.

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا (اسراء/۳۷)

Ва дар рӯи замин мутакаббирона ва мағрурона роҳ мару. Чироки
ту (бо пой кубидани қулдуронат бар замин) **харғиз** наметавони
заминро бишқофи, (ва бо гардан кашидани жабборонат бар
осмон) **харғиз** наметавони ба боландии кухҳо бираси.

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ (توبه/۵۱)

Бигу: **харғиз** чизи ба мо нахоҳад расид, магар чизики ҳудо барои мо
муқаддар карда бошад. У мавло ва сарпарастии мо аст, ва
мӯъминон бояд танҳо бар ҳудо таваккул ва эътимод кунанд ва
бас.

Дар ин сурат ҳамчунонки дар ин дунё **харғиз** наметавонем
аллохро бибинем " лан тарони" ва ҳамчунонки **харғиз** наметавони
бо қадамхойит заминро бишқофи "лан таҳриқол арзо" ва **харғиз**
қаддит ба боландии кухҳо намерасад

« وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا »

пас харғиз аллох таоло роҳи қарор надодаки куффор бар мӯъминин
тасаллут пейдо кунанд

«وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» (نساء / ۱۴۱)

Росулulloх саллаллоху алайҳи васаллам нез мефармояд:

«الإسلامُ يَعْلُو ولا يُعْلَى»^١

"ислом чийра мешавад ва сайтара пейдо мекунад ва бар он чийрагий ва сайтара нест." Ё шиъаёни жаъфарий тахти унвони хадиси эътилоъ ривоят карданд:

« الاسلامُ يعلو ولا يعلى عليه والكفارُ بِمَنْزِلَةِ الْمَوْتَى ».^٢

Ислом хамиша бар соири макотиб ва милал улув ва бартарий нисбат дорад ва ҳеч чизи бар он бартарий надорад ва кофарон ба манзилаи мурдаҳо ҳастанд.

Алова бар ин ижмоъи фуқаҳо ва мусулмонон бар ин астки дар ислом ҳеч гуна қоидаи мабний бар жоиз будани тасаллутӣ кофарон бар мусалмонон вуҷуд надорад. Ҳамчунонки ҳеч роҳи барои куштани амдӣ мӯъминин бегуноҳи вуҷуд надорад, ё ҳеч роҳи барои зино

кардан вуҷуд надорад, ё ҳеч роҳи барои ҷосусӣ бар алайҳи мӯъминин ва дорул ислом вуҷуд надорад, ё ҳеч роҳи барои суқунати ихтиёрий дар миёни секуляристҳо (ё ба забони арабий мушрикин) вуҷуд надорад, ё ҳеч роҳи барои ширк кардан ба аллоҳ вуҷуд надорад.

Пас наметавон тасаввур кард ки аллоҳ таоло роҳро боқӣ гузошта бошад ки аз он роҳ куффор битаваҷҷуб бар мӯъминин тасаллут пейдо кунанд, балки тамоми роҳро ҷиҳати тасаллутӣ куффор бар мӯъминин баста аст; ва наметавон дар шариаи аллоҳ таоло қонуниро пейдо кард ки дар он иҷоза дода шуда бошад ки куффор бар

^١ أخرجه الروياني في ((مسنده)) (٧٨٣)، والدارقطني (٢٥٢/٣)، وأبو نعيم في ((تاريخ أصبهان)) (٩٢/١)
^٢ شيخ صدوق، من لا يحضره الفقيه، ج ٤، باب ميراث أهل الملل، ص ١٩ / الإسلام يعلو ولا يعلى عليه و الكفار بمنزلة الموتى لا يحجبون و لا يورثون
^٣ أبو الفضل شكري، فقه سياسي، ص ٣٣٠.

муслимин мусаллат шаванд ва ҳокимият дошта бошанд балки
тамоми оёт ва аҳодиси росулуллох саллаллоху алайхи васаллам бар
нафийи ҳокимияти куффор бар мўминин ва бар нафийи итоат аз
куффор ва қавонин ва аҳкоми онҳо ва бар асоси улув ва озодии
мусалмон аз салатаи куффор бано шуданд. Аллох таоло
мефармояд:

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ (توبه/۷۱)

Занон ва мардони мўмин ҳамма сарпараст ва валии ҳамдигар
хастанд ва куффор ҳеҷ сарпарастӣ ва вилоятӣ бар мўминин
надоранд. куффори аслий танҳо метавонанд бар куффор
сарпарастӣ ва вилоятӣ дошта бошанд на бар мўминин:

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ (انفال/۷۳)

Ва касоники кофаранд, барҳи ёрони ва сарпарастони барҳи дигаранд
(ва дар жонибдорӣ аз ботил ва бар алайҳи мўминон ҳамраъӣ ва
хамсангаранд. Пас ишонро ба сарпарастии нағиридки) агар чанин
накунид фитна ва фасоди азими дар замин рӯй медиҳад.

Дар ин замина лозим медонамки бо мисолҳои айний аз манобеъи
шаръӣ бахсро идома диҳем:

-Кофар ҳатто наметавонад ба унвони валий ва сарпарастии духтар
ё хохари худишкӣ мусалмон шуда махсуб шавад ва ҷойгоҳи валий дар
амри издивоҷ аз у салб мешавад. Ҳатто ибни Қуддома роҳимахуллох
⁴⁴ ва ибни Мунзир роҳимахуллох иҷмоъи тамоми аҳли илм дар миёни

⁴ تبيين الحقائق للزيلعي (۹۹/۲)، / حاشية ابن عابدين (۷۷/۳).

⁵ قال ابن قدامة: أما الكافر فلا ولاية له على مسلمة بحال بإجماع أهل العلم - منهم مالك والشافعي و أبو عبيد وأصحاب الرأي.

тамоми сармазхабхойи исломий мисли Молик ва Шофеъий ва ахли
 раъй ва ғейрихро баён мекунадки кофар бар духтар ва занони
^۶мусалмон вилоят ва сарпарастиӣ надорад. Ва хатто кофар ба
 унвони шохид бар ақди издивожи зан ва марди мусалмон
^{۸۷}пазирофта намешаванд ва ин раъйи ханафий ва моликий ва
^{۱۰۹}шофеъий ва ханбалий ва чоҳор мазхаби маъруф ба ахли суннат
 аст чун аллох таоло амр мекунадки аз худитон ду марди одил
 гувоҳ гирид:

وَأَشْهَدُوا ذَوِي عَدْلٍ مِنْكُمْ (طلاق/۲)

Ва куффор аз мо нестанд. Дар суратики зан аз куффори хали
^{۱۱}китоб ва мард мусалмон бошад боз дар мазхаби имоми шофеъий
^{۱۳۱۲}ва ханбалий ва Мухаммад Шайбоний ва дигарон аз ханафийҳо
 боз шохидхойи бар ақд бояд мусалмон бошанд.

Ба далили халъи шахси кофар бар зан ва духтарони мусалмон, ин
 духтарон ва занон метавонанд бидуни иҷозаи ин падар ва
 бародар ва атрофиёни кофар ба танҳои ба сӯи дорул ислом
 муҳоҷират кунанд. Аллох таоло дар мовриди ин занон ва
 духтарон мефармояд:

^۶ الإجماع (ص: ۷۸) قال ابن المنذر: أجمعوا أن الكافر لا يكون وليًا لابنته المسلمة. / وقال ابن المنذر: أجمع على هذا كل من نحفظ عنه من أهل العلم.

^۷ ((الفتاوى الهندية)) (۲۶۷/۱)

^۸ ((الكافي)) لابن عبد البر (۸۹۲/۲)، ((مختصر خليل)) (ص: ۲۲۲)

^۹ ((روضۃ الطالبین)) للنووي (۴۵/۷).

^{۱۰} ((كشاف القناع)) للبهوتي (۶۵/۵)، ((مطالب أولي النهی)) للرحبياني (۸۲/۵).

^{۱۱} ((العزیز شرح الوجیز)) للرافعی (۵۱۷/۷). ويُنتظر: ((كفاية الأخيار)) للحصني (ص: ۳۵۸).

^{۱۲} ((كشاف القناع)) للبهوتي (۶۶/۵)، ((مطالب أولي النهی)) للرحبياني (۸۲/۵).

^{۱۳} ((بدائع الصنائع)) للكاساني (۲۵۳/۲).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ فَأَمْنَحْنَهُنَّ ۖ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ ۚ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ
فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ ۚ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ ۚ

эй мўъминон! Хенгомики занони мўъмин ба суйи шумо мухожират карданд, ишонро биёзмойид - худованд аз иймон онон огохтар аст (то шумо) - хар гоҳ ишонро мўъмин ёфтид, ононро ба суйи кофарон барнагардонид. ин закон барои он мардон, ва он мардон барои ин закон ҳалол нестанд...

.....ذَلِكَ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (ممتحنه/۱۰).

Инҳо ҳукми худо аст, ва худо астки дар миёнитон фармонравоиӣ ва доварии мекунад, ва у огохкори бажо аст.

Зани мусалмон ба никоҳи кофар дар намеояд.

لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ (ممتحنه/۱۰)

-Ин закон барои он мардон , ва он мардон барои ин закон ҳалол нестанд. чун шўҳар будани ҳам новъи вилоят ва қавомият ва раҳбарияти аст. Ва вилоят ва сарпараст шудани кофар бар ^{۱۴} мусалмон ҳаром аст.

-Агар шўҳари зани муртад ва кофар шуд заниш ҳам бар вай ҳаром мешавад ва никоҳиш ботал мегардад ва омили кофар шудан боиси суқути вилоят ва сарпарастии тамоми "куффори шишгонаи" ^{۱۵} ошкор бар мўъминин мегардад.

Жолиб аст бидонидки **шахси муртад** на танҳо бар зани мусалмон вилоят ва сарпарастии надорад балки бар занони кофари аслий

^{۱۴} ((تفسير البغوي)) (۹۸/۸)، ((تفسير البيضاوي)) (۲۰۶/۵)

^{۱۵} ((العذب النمير)) للشنقيطي (۲۱۱/۵).

ва хатто бар зани муртадди мисли худуш хам вилояти барояш
^{۱۷۱۶}намеонад ва ин қовли чохор мазхаби ханафий ва моликий ва
^{۱۹ ۱۸}шофеъий ва ханбалий аст.

Дар кинори ин хатто наметавон бо зани секуляр (ё ба забони арабий мушрик) издивож кард ва сарпарастии фарзандон дар дохили манзилро нез ба ин занони секуляр сипорд, ва наметавон зани мусалмонро нез ба никохи секуляристҳо (ё ба забони арабий мушрикин) даровард. Аллох таоло мефармояд:

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ ۚ وَلَآئِمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا تُنكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ۚ

Ва бо занони мушрик (секуляр) то иймон наёваранд издивож накунид, ва бегумон канизи мўъмини аз зани (озоди) секуляр бехтар аст, агарчи (зебоӣ ё сирват ё мовқеияти у) шуморо ба шигуфти андохта бошад (ва дилбохтаи у буда бошид) , ва (занон ва духтарони худро) ба издивожи мардони секуляр дар наёварид, модомики иймон наёваранд.

وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۚ

ва бегумон ғуломи мўъмини аз марди секуляри бехтар аст агарчи (зебоӣ ё сирват ё мовқеияти у) шуморо ба шигуфти андохта бошад

أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللّٰهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ۖ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (Бقره/۲۲۱).

^{۱۶} ((تبیین الحقائق)) للزبيعي (۲۷۷/۴)، ((الفتاوى الهندية)) (۲۸۴/۱)
^{۱۷} ((منح الجليل شرح مختصر خليل)) لعليش (۲۹۱/۳). ويُنظر: ((التوضيح في شرح مختصر ابن الحاجب)) لخليل بن إسحاق (۵۶۶/۳).
^{۱۸} ((روضة الطالبين)) للنووي (۶۷/۷)، ((مغني المحتاج)) للشريني (۱۵۶/۳)، ((نهاية المحتاج)) للرملي (۲۴۰/۶).
^{۱۹} ((الفروع)) لابن مفلح (۳۵۶/۱۱)، ((الإنصاف)) للمرداوي (۳۲/۱۲).

Онон(аом аз занон ё мардони секуляр) ба суйи оташ (дўзах)
даъват мекунад ва худо ба суйи беҳишт ва омузиш ба фармони
худо ва тўвфиқи хувиш даъват мекунад, ва худо оёти худро барои
мардум ровшан месозад то инки (ёдоварий барои онҳо бошад ва)
ёдовар шаванд.

^{۲۱۲۰} Шофеъий, ва ибни Мунзир ва Бағавий ва ибни Қуддома ва

Қуртубий ва ибни Таймия дарин замина ижмоъи тамоми уламоъ ва
^{۲۵۲۴۲۳۲۲} мазохиби исломийро оварданд.

Фарзанди мусалмон ба хизонати ашхоси куффор дар намеояд ва
куффор наметавонанд фарзандони бесарпарастии муслиминро
сарпарастии кунанд чун сарпарастии қардан ҳам новъи вилоят ва
^{۲۷۲۶} рахбарии аст. Дар ин замина шофеъийҳо ва ханбалийҳо ва

^{۲۹۲۸} моликийҳо ва зоҳирӣҳо ва ғейриҳо ек раъй ҳастанд ва иддаи

^{۳۰} гуфтанд жумҳури мазохиби исломӣ муттафиқун ҳастанд

росулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам:

^{۲۰} قال الشافعي: (لم يختلف الناس فيما علمنا- في أن الزانية المسلمة لا تجل لمُشركٍ وثني ولا كتابي، وأن المُشركة الزانية لا تجل لمُسلمٍ زانٍ ولا غيره؛ فاجماعهم على هذا المعنى في كتاب الله حجة). ((الأم)) (١٥٩/٥).

^{۲۱} قال ابن المنذر: (أجمع أهل العلم أن عقد نكاح الكافر على المسلمة باطل). ((الأوسط)) (٣٠٥/٩). ويُنظر: ((المغني)) لابن قدامة (١٦٩/٧).

^{۲۲} قال البيهقي: (قوله تعالى: وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا هذا إجماع؛ لا يجوز للمسلمة أن تنكح المُشرك). ((تفسير البيهقي)) (٢٥٦/١).

^{۲۳} قال ابن قدامة: (الإجماع المنعقد على تحريم تزوج المُسلمات على الكُفار). ((المغني)) (١٥٥/٧).

^{۲۴} قال القرطبي: (أجمعت الأمة على أن المُشرك لا يطأ المؤمنة بوجبه). ((تفسير القرطبي)) (٧٢/٣).

^{۲۵} قال ابن تيمية: (اتفق المسلمون على أن الكافر لا يرث المسلم، ولا يتزوج الكافر المسلمة). ((مجموع الفتاوى)) (٣٦/٣٢).

^{۲۶} ((تحفة المحتاج)) لابن حجر الهيتمي (٣٥٨/٨)، ((نهاية المحتاج)) للزملي (٢٢٩/٧).

^{۲۷} ((الإقناع)) للحجاوي (١٥٨/٤)، ((كشف القناع)) للبهوتي (٤٩٨/٥).

^{۲۸} ((منح الجليل)) لعليش (٤٢٦/٤). ويُنظر: ((مناهج التحصيل)) للرجاجي (١٥٣/٤).

^{۲۹} لكنه يرى أن الأم الكافرة أحق بالطفل في مدة الرضاع؛ قال ابن حزم: (الأم الكافرة أحق بالصغيرين مدة الرضاع، فإذا بلغا من السن والاستغناء مبلَغ الفهم، فلا حضانة لكافرة ولا لفاسقة). ((المحلى)) (١٤٣/١٠).

^{۳۰} قال ابن تيمية: (الجمهور على أنه لا حضانة لكافر، وهو مذهب مالك، والشافعي، والبصريين؛ كسوار، وعبد الله بن الحسن). ((المستدرک على مجموع الفتاوى)) (٩٠/٥). وقال الصنعاني: (ذهب الجمهور إلى أنه لا حق لها مع كُفرها). ((سبل السلام)) (٣٣٣/٢).

كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ، أَوْ يُنَصِّرَانِهِ، أَوْ يُمَجِّسَانِهِ ^{٣١}

Хар инсоникӣ мутаваллид мешавад, бар асоси фитрат ба дунё меояд ва падар ва модариш хастандкӣ уро яҳудӣ, насронӣ ва ё мажус мекунад. Пас бояд аз ин мусибат барои фарзандони ^{٣٢} муслимин пешгири кард.

-Тамомӣ уламо муттафиқ хастандкӣ шахси мусалмон наметавонад ба унвони бардаӣ шахси кофир дар ояд ва чунончи чанин иттифоқи биёфтад бояд онро нақз кард. Чун новъи вилояти кофир бар мусалмон аст.

-Имомати намозхо барои кофар ҳам сахих нест ва шахси кофар наметавонад ба унвони имом намози муслимин бошад ва тамомӣ уламои мазохиби мухталифи исломӣ дар ин замина иттифоқ дорандкӣ чанин имомат ва намози ботил аст чун намози муслимин ҳеч рабти ба куффор надорад ва ин куффор аҳли намози муслимин нестанд ^{٣٣} ва чанин намози барои чанин кофари сахих нест ҳоло чиғуна метавон барои дигарон сихат дошта ^{٣٤ ٣٥} бошад?

-Ҳамин далили хижрат ба дорул ислом бар ғейри маъзурин вожиб мешавад, ва муслимин бояд аз ҳокимияти дорул куфрхо ба ҳокимияти дорул исломхо хижрат кунанд. Ин ҳам боз ба ин далил

^{٣١} رواه البخاري (١٣٨٥)، ومسلم (٢٤٥٨).

^{٣٢} ((زاد المعاد)) لابن القيم (٤١٠/٥)، ((سبل السلام)) للصنعاني (٢٢٩/٣)

^{٣٣} قال ابن حزم: (والصَّلَاةُ خَلْفَ مَنْ يَدْرِي الْمَرْءُ أَنَّهُ كَافِرٌ، بَاطِلٌ... وهذا لا خلافت فيه من أحد) ((المحلى)) (٣٧١/٢).

^{٣٤} ((كشف القناع)) للبهوتي (٤٧٥/١).

^{٣٥} ((المجموع)) للنووي (٢٥٠/٤).

астки аллох таоло рохи қарор надодаки кофари бар мўъминин мусаллат шавад хатто дар дорул куфрхо.

Дар дорул куфрхо нез сарпарастий ва вилоят ва рахбарийи куффор ва қавонини куфрийи онхо бар муслимин мамнуъ ва харом аст ба хамин далил хижрат ба дорул ислом бар ғейри маъзурин вожиб аст ва муслимин бояд аз ҳокимияти дорул куфрхо ба ҳокимияти дорул исломхо хижрат кунанд инхам ба ин далил астки аллох рохи қарор надодаки кофарон бар мўъминин мусаллат шаванд.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

Асли нафийи сабил ва иззати исломий. (2) (қисмати 17)

-Дар мовриди шароити рахбарийи довлати исломий ва дорул ислом хам арз шудки еки аз шурути зербаноийи рахбари дорул ислом ин астки бояд мусалмон бошад.

Дар дорул ислом имом ва рахбар жонишини нубувват дар амри посдорий аз дини аллох ва татбиқ ва ҳукм кардан бар асоси дини аллох дар дунё ва мудирияти умури дунё бар асоси қонуни шариати аллох аст. Аллох таоло мефармояд:

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ

Ва бар ту (эй пайағамбар) китобро нозил кардемки мулозими ҳақ, ва мувофиқ ва мусаддиқи китобхойи пешин, ва шохид ва хофизии онхо аст .

فَأَحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ (مائده/۴۸)

Пас миёни онон бар тибқи чизи хукм кунки худо бар ту нозил карда аст, ва ба хотири пейравий аз амёл ва орзухойи ишон, аз хақ ва хақиқатики барои омада аст руй магардон. Холо агар рахбари мусалмони муртад шавад бояд бардошта шавад ва хеч вилояти бар муслимин надорад.

Убода ибни Сомит розиаллоху анху мегуяд:

دَعَانَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَبَايَعْنَاهُ، فَقَالَ فِيمَا أَخَذَ عَلَيْنَا:

Росулulloх саллаллоху алайхи васаллам моро фарохонд ва бо ишон байъат кардем ва мазмуни аҳдики аз мо гирифт ин будки:

أَنْ بَايَعْنَا عَلَى السَّمْعِ وَالطَّاعَةِ، فِي مَنْشَطِنَا وَمَكْرَهِنَا، وَعُسْرِنَا وَيُسْرِنَا وَأَثَرَةٍ عَلَيْنَا،

Аз ишон дар хуши ва нохуши ва сахти ва рохати ва таржих додани дигарон бар мо итоат ва пейравий кунем

وَأَنْ لَا نُنَازِعَ الْأَمَرَ أَهْلَهُ، إِلَّا أَنْ تَرَوْا كُفْرًا بَوَاحًا، عِنْدَكُمْ مِنَ اللَّهِ فِيهِ بُرْهَانٌ^{۳۶}

Ва инки бо сохибони хукм даргир нашавем, ва фармуд: агар инки худитон аз онон куфри ошкор ва возихиро мушохада кунидки барои он дар назди худованд далили қотиъи вуҷуд дорад.

Имоми Мовардий роҳимахуллох мегуяд: имомат ва рахбарият мовзуъи жихати жонишини нубувват дар хиросат ва посдорӣ аз дин ва сиёсати дунёст, ва ақди ин имомат ва рахбарӣ барои касики бояд чанин вазоифиро дар уммат ухдадор шавад вожиб аст.^{۳۷}

^{۳۶} بخارى ۷۰۵۵
^{۳۷} "الأحكام السلطانية"، ص ۵. / الإمامة موضوعاً لخلافة النبوة في حراسة الدين وسياسة الدنيا، وعقدها لمن يقوم بها في الأمة واجب

Ба назари шумо чигуна касики ба мухтаво ва мафохими чоҳоргонаи дин барои ислом ё ҳатто куллиёти ислом иймон надорад метавонад чанин вазифайро анжом диҳад? Чигуна амонати хиросат ва посдорӣ аз дини аллоҳ ва мӯъминин бояд ба каси сипорда шавадки дар асос ба он ва қавонини он эътиқоди надорад? Ин кофар бо пазириши куфр ба нафси худӣш хиёнат карда ва ба дини аллоҳ хиёнат карда ва бо куфриш ба аллоҳ хиёнат карда,

إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ. (حج / ۳۸)

Мусалламан аллоҳ аз мӯъминин дифоъ мекунад. Мусалламан худованд хиёнати пешағони кофарро дуст намедорад.

Пас чанин хоини чигуна мовриди эътимод астки дин ва дорул ислом ва жон ва мол ва номус ва обруйи муслимин ба вай сипорда шавад? Агар рузи мӯъминин доройи қудрати ҷихати озодсозӣи сарзаминҳои тахти ҳокимияти дорул куфрҳо шуданд оё агар ин раҳбар насронӣ бошад ҷихати фатҳи сарзаминҳои насронӣ ва татбиқи қонуни шариати аллоҳ дар ин сарзаминҳо бо ҳам кишони худ хоҳад жангид? Ё агар яҳудӣ ё мажус ё секуляр бошанд? Хар каси ками ақл дошта бошад ва бар мабонӣи ва усули дини ислом ҳам огоҳӣи надошта бошад медонадки чанин таваҳхуми танҳо мухтасси инсонҳои фариб хурда ва ақаб монда аст. Аллоҳ таоло мефармояд:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ (آل عمران/ ۱۱۸).

Эй касоники иймон овардаид! Аз ғейри худ махрами асрор барнагузинид, оғон аз харгуна шар ва фасоди дар ҳақи шумо кутохӣ намекунанд. Оғон орзуӣи ранж ва захмати шуморо (дар

дил) доранд душманонагий аз дахони онон ошкор аст, ва ончи дар дил доранд бузургтар аст. Мо нишонахойиро (ки битавон бо онҳо душманро аз дуст боз шинохт) барои шумо баён кардем агар ахли ақл ва дирифт хастид.

Замоники ин куффор дар ингуна масоил комилан шахсий ва фардӣ наметавонанд ба унвони махрати асрори мӯъминин қарор гиранд онвақт чигуна метавонанд имом ва рахбари мӯъминин дар умури ҳукуматӣ шавандки амният дар дин ва дорул ислом ва жон ва номус ва мол ва ақл ва обру ва мӯъминин ба ин ҳокимият баста аст?

Аллох таоло мефармояд:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَتُرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا
(نساء/۱۴۴)

Эй касоники иймон овардаид! Кофаронро ба жойи мӯъминон ба сарпарастӣ нагирид. Магар меҳохид ҳужжат ва бурҳони ошкори алайхи худ ба дасти худо диҳид (бар инки шумо ҳам жузъи мунофиқин хастидки иддаоӣи мусалмон будан доранд аммо меҳоханд куффор сарпарастӣ онҳо шаванд.)

Бар ин асос имоми ибни Обидин ханафӣ роҳимахуллох мегуяд: кофар бар мусалмон вилоят ва сарпарастӣ надорад чи вилоят ва сарпарастӣи омма ва чи хосса, кофар наметавонад имом ва рахбар бар муслимин шавад, ва кофар наметавон шохид дар миёни муслимин бошад, ва дар издивожи зан мусалмон вилоят ва сарпарастӣ надорад, ва хизонат ва сарпарастӣи мусалмон ҳам ба

кофар дода намешавад ва наметавонад валий ва васиӣи чанин^{۳۸} мусалмон шавад.

Хамчунин имоми Косоний ханафий роҳимахуллох дар бадоиъус саноъи мегуяд: жоиз нест ки ҳокимият ва фармонравоии кофар бар мусалмон дарж ва сабт шавад. Хамчунин мегуяд: кофар аз аҳли сарпарастии вилоят бар мусалмон нест чун шаръ вилояти кофар бар мусалмонро қатъ карда аст. Аллох таоло мефармояд:

«وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» (نساء / ۱۴۱)

Ва росулulloх саллalloху алайхи васаллам мефармояд:

«الإسلامُ يَعْلُو ولا يُغْلَى»^{۳۹}

Инҳам ба ин далил аст ки исботи вилоят ва сарпарастии кофар бар мусалмон мунҷар ба залил шудани мусалмон дар баробари кофар^{۴۰} мешавад ва ин жоиз нест.

Муттақий Хиндий аз бузургони ханафий мазҳабки дар соли 977 қ вафот карда ижмоъи уламои мусалмон то замони ҳудиш мабний бар ҳаром будани ҳокимияти куффор бар дорул ислом ва муслиминро^{۴۱} оварда аст.

^{۳۸} « لا ولاية لكافر على مسلم، لا ولاية عامة ولا خاصة، فلا يكون الكافر إماما على المسلمين، ولا قاضيا عليهم، ولا شاهدا، ولا ولاية له في زواج مسلمة، ولا حضانة له لمسلم، ولا يكون وليا عليه ولا وصي

^{۳۹} أخرجه الروياني في ((مسنده)) (۷۸۳)، والدارقطني (۲۵۲/۳)، وأبو نعيم في ((تاريخ أصبهان)) (۹۲/۱)

^{۴۰} "ولا يجوز أن يثبت للكافر ولاية السلطنة على المسلمين" وقال أيضا: "الكافر ليس من أهل الولاية على المسلم لأن الشرع قطع ولاية الكافر على المسلمين قال الله تعالى {ولن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلا} وقال صلى الله عليه وسلم «الإسلام يعلو ولا يغلى» ولأن إثبات الولاية للكافر على المسلم تشعير بإذلال المسلم من جهة الكافر وهذا لا يجوز".

^{۴۱} كنز العمال، ج ۱ صص ۶۶ و ۷۷، بنقل از صرامی، جایگاه قاعده «نفی سبیل» در سیاست‌های کلان نظام اسلامی، ۱۳۸۹ش، مجله حکومت اسلامی.

Қози Иёз моликий роҳимахуллох меғуяд: уламо ижмоъ дорандки имомат ва раҳбарият барои кофар мунъақид намешавад ва чунончи ^{۴۲} раҳбари мусалмони ҳам кофар шавад аз мақомиш азл мегардад.

Имом Сафоқусий моликий роҳимахуллох нез меғуяд: уламои муслимин ижмоъ дорандки агар халифайи ба суйи куфр ё бидъати ^{۴۳} таблиғ кард бар алайх ва қиём ва инқилоб мешавад.

Ибни Мунзир шофеъий ҳам меғуяд: тамоми ахли илм бар ин амр ижмоъ дорандки ба ҳеч унвон кофар вилоят ва сарпарастий бар мусалмон надорад. ^{۴۴}

Ибни Хажар шофеъий ҳам меғуяд: ба ижмоъи муслимин, имом ва раҳбар ба далили кофар шудан аз мақоми худш азл мешавад

«يُنْعَزَلُ بِالْكَفْرِ إِجْمَاعًا»

Дар ин сурат бар ҳар мусалмони вожиб аст ки ба азли ин раҳбар бархезад, ҳар каси ба ин амри муҳим бархост доройи савоб ва подош аст ва ҳар каси ҳамки созиш кард гуноҳкор мегардад ва ҳар каси ҳамки дар қиём жихати азли ин раҳбар нотаъон буд бояд аз он замин хижрат кунад. ^{۴۵}

Ибни Тин аз Довудий – ҳамонтурики дар фатҳул бориъ зикр шуда – қовл бар вожиб будани қиём алайхи ҳоким дар суратики кофар шавадро нақл карда аст. Имоми Нававий роҳимахуллох ва дигарон

^{۴۲} "شرح صحيح مسلم" للنووي (۶/ ۳۱۵). وَقَالَ الْقَاضِي عِيَّاضُ أَجْمَعُ الْعُلَمَاءُ عَلَى أَنَّ الْإِمَامَةَ لَا تَنْعَقِدُ لِكَافِرٍ وَعَلَى أَنَّهُ لَوْ طَرَأَ عَلَيْهِ الْكُفْرُ انْعَزَلَ قَالَ وَكَذَا لَوْ تَرَكَ إِمَامَةَ الصَّلَاةِ وَالِدُعَاءَ إِلَيْهَا قَالَ وَكَذَلِكَ عِنْدَ جُمْهُورِهِمُ الْبِدْعَةُ قَالَ وَقَالَ بَعْضُ الْبَصَرِيِّينَ تَنْعَقِدُ لَهُ وَتُسْتَدَامُ لَهُ لِأَنَّهُ مُتَأَوَّلٌ قَالَ الْقَاضِي فَلَوْ طَرَأَ عَلَيْهِ كُفْرٌ وَتَغْيِيرٌ لِلشَّرْعِ أَوْ بِدْعَةٌ خَرَجَ عَنْ حُكْمِ الْوَلَايَةِ وَسَقَطَتْ طَاعَتُهُ وَوَجِبَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ الْقِيَامُ عَلَيْهِ وَخَلْعُهُ وَنَصَبُ إِمَامٍ عَادِلٍ إِنْ امْتَنَّهُمْ ذَلِكَ فَإِنْ لَمْ يَقَعْ ذَلِكَ إِلَّا لِطَائِفَةٍ وَجِبَ عَلَيْهِمُ الْقِيَامُ بِخَلْعِ الْكَافِرِ

^{۴۳} إرشاد الساري بشرح صحيح البخاري (۱۰/ ۲۱۷) أجمعوا على أن الخليفة إذا دعا إلى كفر أو بدعة يثار عليه

^{۴۴} نقله عنه ابن القيم في "أحكام أهل الذمة" (۲/ ۷۸۷) إثمُه قد "أجمع كل من يحفظ عنه من أهل العلم أن الكافر لا ولاية له على المسلم بحال

^{۴۵} "فتح الباري" (۱۳/ ۱۲۳). إن الإمام "ينعزل بالكفر إجماعاً، فيجب على كل مسلم القيام في ذلك، فمن قوي على ذلك فله الثواب، ومن داهن فعله الإثم، ومن عجز وجبت عليه الهجرة من تلك الأرض

хам чанин фатвойи иттифоқ доранд, ва аходисики ба сабр дар
баробари рахбарони золим ва ахли жур даъват медиханд дар
⁴⁶ мовриди рахбарони астки зулм ва фисқи онҳо ба куфри бувох

«إِلَّا أَنْ تَرَوْا كُفْرًا بَوَاحًا، عِنْدَكُمْ مِنَ اللَّهِ فِيهِ بُرْهَانٌ»

нарасида аст.

Дорудаастайи мунофиқин (секуляриадаҳо) ҳам акнун шубҳа андозии
мекунаандки ҳокими кофар одил бехтар аз ҳокими мусалмони золим
аст. чиро? Чун мегуянд: кофар куфриш ба ҳудиш бармегардад ва
адлиш ба ҳамма ва мусалмон исломиш барои ҳудиш аст ва зулмиш
барои муҳолифин!!

Аввалан аллоҳ таоло амр кардаки бояд бар асоси қонуники нозил
карда аст дар бейни мардум ҳокимият ва ҳукумат шавад ва
касоники бар асоси ончики аллоҳ таоло нозил карда ҳукм намекунаанд
кофари ҳастандки ба аллоҳ ва ҳудишон ва соири бандагони аллоҳ ва
дини аллоҳ хиёнат карданд ва мўъминин набояд аз чанин хоинини
дифоъ кунанд :

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ ۖ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا (نساء/ ۱۰۵)

Мо китоб ба ҳақ бар ту нозил кардаем то миёни мардумон тибқи
ончи ҳудо ба ту нишон дода аст ҳукм кунӣ, ва мудофеъи хоинин
мабош.

Ин мудофеъини хоинин бояд бидонандки рахбари мусалмон дар
мавориди маҳдуд ва ҳосси онҳам нисбат ба бахши аз афроди

жомеъаки муҳолифин ҳастанд дучори зулм мешавад ва шомили
хамфикрон ва ҳам масирони ҳудиш намешавадки бо ин зулмҳо аз
ислом хориҷ намешавад ва дар сурати тавон ва бароварда шудани
шароит ҳатто метавон кажравийҳои уро бо шамшир ҳам рост
кард ҳамон чизики асхоби росулulloх саллalloху алайҳи васаллам ба
халифайи росулulloх саллalloху алайҳи васаллам гуфтанд, аммо
ҳокими кофар бо онки мумкин аст жомеъайи чун дорул куфри
малакайи Балқис дар Яманро ба вужуд овард ё жомеъайи чун дорул
куфри қурайш дар Маккаро ба вужуд овардки дар он гурснайи вужуд
надошт ва амният ҳам барои ҳар касики муҳолифати бо қавонини
онҳо надошт вужуд дошт, ва ҳуккоми кофар ин сарзамин мумкин аст
дар масоили иқтисодӣ ва озодӣҳои хосси аҳли адолат бошад
аммо боз бояд ҷихати " таҳкими қавонини шарияти аллох" ҳамчун
Сулаймон ва пайғамбари хотам бар алайҳи онҳо қиём кард. Чун
ҳадаф ҳалқи инсон танҳо масоили моддӣ ва озодӣ дар баҳрагириӣ
аз ин масоили моддӣ нест балки ҳадаф ҳилқати инсон ва ҷин
муҳтас кардани тамоми ҷавониби ибодат барои аллох таоло аст:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (Зарият/۵۶)

Пас одил будан танҳо замони астқи тибқи қонуни шарияти аллох
ҳукм шавад ва кофар " бо вужуди қонини шарияти аллох" бар асоси
ширк ва қавонини куфрий ҳукм мекунадки зулми болотар аз он ва
золим ва ситамкори болотар аз он вужуд надорад; сониян: ҳокими
мусалмон, зулми он ҳар андоза ҳам бошад ба андозайи зулми кофар
намерасад, ва зарари ҳокими мусалмоники мавориди аз зулм ба
бандагон дар у вужуд дорад "аҳаффуз зарарайн" аст ба нисбати

зулми хокими кофарики дар баъзи аз масоили моддӣ ва озодӣҳои шахсӣ ва ахлоқи умумӣ аҳли адолат бошад.

Ин хокими кофар хатто агар ба пойи масакаӣ балқис ё куффори секуляри қурайш ҳам дар таъмини

« أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَأَمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ »

Бирасонад боз хоинини ҳастандки бо хиёнат ба аллоҳ ва дини аллоҳ ва мӯъминин муртакиби бузургтарин зулми яъни кофар шудан шуданд. Аллоҳ таоло мефармояд:

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا (انعام/ ۱۵۷)

Пас чи каси ситамкортар аз каси хоҳад будки оёти худоро тақзиб кунад ва аз онҳо руйгардон шавад?

Зулм ба аллоҳ ва зулм ба қонуни шариати аллоҳ ва ругардонӣ аз таҳкими қонуни шариати аллоҳ бузургтарин зулми аст ва бидуни шак хокими мусалмоники рохҳои ибодати комилро барои мӯъминин фароҳам карда ва мӯъминин метавонанд ба тамоми шариати аллоҳ "амал" кунанд аммо дар масоили дучори зулмҳои дар ҳаққун нос мешавад бисёр бехтар аз хокими кофари аст ки "қонуни шариати аллоҳ"-ро кинор гузошта ва қонуни ёки аз куффори шишгонаро ба жойи он қарор дода ва рохҳои амал ба тамоми ислом ва ибодати комилро баста ва дар ҳаққи аллоҳ ва дини аллоҳ дучори зулми бузургӣ ва хиёнат шуда аммо дар баъзи аз масоили иқтисодӣ амниятӣ мухолифати бо қавонини ҳудудӣ надорад аҳли адолат аст. Росулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам бар қиём бар алайҳи

имом ва рахбари золим манъ карда ва қиём бар алайхи рахбарики дучори куфри бувохи шуда астро халол карда аст.

Албатта бояд арз кунамки манзури дорудастайи мунофиқин (секулярзадаҳо) аз кофари одил дар вазъи мовжуд куффори яҳудий ё насроний ё мажус ва себеин нест, чун инҳо дар кул бо ҳокимият бар асоси қавонини шарияти аллоҳ мушқил доранд балки манзуришон куффори секуляр (ё ба забони арабий мушрик) аст ва ин залил шудаҳо меҳоханд ба бахонаҳои иқтисодӣ ва тақассур героӣ ва амнияти кунунӣ ҷавомеъи куффори секулярки – харғиз ба пойи онҳо дар сарзамини мушрик малакаӣ балқис ва ҷомеъаӣ секулярӣ қурайш намерасад – ҳокимияти куффори секуляр бар муслиминро машруъ бидонанд ва ғейри мустақим муслиминро ба пазириши ҳокимияти ин куффори секуляр таслим кунанд ва амали инқилобӣ муҳолифини ин низомҳои секуляр мисли амали инқилоби Сулаймон алайҳиссалом ва ё амали инқилоби росулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам ва тамоми пейравони содиқи онҳоро зерӣ суъол бибаранд ва ҳатто нодуруст нишон бидиҳанд.

Албатта дорудастайи мунофиқин (секулярзадаҳо) танҳо бар масоили тараққӣ моддӣ дорул куфрҳои секулярки аксаран аз ҷоповули соири сарзаминҳо ба вужуд омада ва нест бар раҳиӣ ва тақассур героӣ хизбӣ ва раҳиӣҳои фардӣ секуляристӣ ин ҷавомеъ ангишт гузоштандки ҳудишон дар сояӣ чанин раҳиӣ хар ғалати дилишон хост метавонанд дар либоси ислом ва мусалмон анжом диҳанд.

Дар масоили моддӣ "амалан" рифоҳи иқтисодӣ ва амнияти

« أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ »

Маккароки қарнҳо тул кашида то ахли макка ба ин даража аз рифох ва амният расида ва аллох таоло бар ин рифох ва амният гувоҳӣ додари баржаста мекунад, ва дар ҷавомеъи секуляр ба истелох пешрафтаӣ иқтисодӣи секуляр ҳамки чанд қарн тул кашида то бо тарроҷи амволи сарзаминҳои дигар ба инҷо бирасонадро баржаста карда ва нишонӣи адл медеонанд, баъад: дорул исломи мадинаки тоза таъсис шуда ва дар муъаррази анвоъи мухосараҳои иқтисодӣ ва низомӣ ва хатто дар муъаррази жанг ахзоб ҳам қарор гирифта ва беҳонимонҳо ва мискинҳои чун "асҳоби саффа" дар дорул исломи тахти ҳокимияти росулуллох саллаллоху алайхи васалламо баржаста мекунад ва имруза ҳам мушкилоти иқтисодӣи дорул исломи кунунӣи муслиминроки аз илалӣ мухталифи минҷумла омили хорижийӣ куффори секуляр сарчишма гирифта астро баржаста карда ва нишонӣи зулм маърифӣ мекунад; ва дар ният баъди аз инҳамма ба дар ва девор задан меҳонанд муҳотиби онҳо ба ин натижа бирасадки ишқоли надорад ҳокимияти Абу Жаҳл ва Абу Лаҳаб ва Абдуллох ибни Убай ба жойи ҳокимияти росулуллох саллаллоху алайхи васаллам бар муслимин қарор гирад, ё ҳокимияти амрико ва англис ва фаранса ва чин ва русия ва соири куффори жаҳонӣ ва муздурони секуляри маҳаллийи онҳо ба жойи ҳокимияти раҳбарони мусалмони дорул ислом қарор гирад. Инҳо танҳо исми раҳбаронро меоваранд ва амалан **ҳам** қонуни шариати аллохро кинор мезананд ва **ҳам** итоат кардани муслиминро барои ин куффор меҳонанд дар ҳолики аллох таоло аз додани итоат

ба куффор нахий карда ва дар аваз куфр ба тоғут ва инкор кардани куффорро амр карда аст. Дорудастайи мунофиқин (секуляриадоҳо) меҳоханд касироки аллох таоло залилиш карда астро бар касики аллох таоло ба у иззат дода аст бартарий бибахшанд,

« مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ » (صافات/۱۵۴)

Магар аллох таоло намефармояд:

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ (سجده/۱۸)

Оё касики мўъмин буда аст, ҳамчун каси астқи фосиқ буда аст?! (на, харгиз! Ин ду) баробари нестанд. Ва фисқ дар инҷо фисқи акбар аст, чигуна инҳо кофарро бар мусалмон бартарий медиханд?

Пас чи дар масоили фардӣ ва чи дар масоили иҷтимоӣ ва ҳукуматӣ ҳеҷ роҳи барои тасаллутӣ куффор бар мўъминин ва дорул ислом вужуд надорад; дар кинори ин, қоидаи нафӣи сабил метавонад бисёри аз қарордодҳои бейни муслимин бо куффорро ҳам хунсо кунад, ва ба истелох ҳаққи вето дорад; яъни бо онки дар аҳд ва пеймонҳо вафойи ба аҳд вожиб аст аммо агар аҳди баста шавадки тейи он асли ҳокимияти шариаи аллох ва истиқлоли дорул ислом дар ҳатар биёфтад қоидаи нафӣи сабил вориди майдон мешавад ва пеймоники бо дорул куфр баста шуда астро хунсо мекунад.

Иҷоза бидихид бо ду мисол ин хунсосозӣ ва ҳаққи ветойи қоидаи нафӣи сабилро тўғзих диҳем: аллох таоло ба мўъминин амр мекунад ва мефармояд:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ (مائده/۱)

"Эй касоники иймон овардаид, ба пеймонхоитон вафо кунид". Аммо агар баъди аз бастани пеймон мушаххас шудки чанин пеймони аз назари шариати аллох харом аст ва аз он нахий шуда ва дар асл фосид бошад ё бо асбоб ва иллатхойи фосид шавад, чанин пеймони чи дар муомалоти рибавий ва тужжорий бошад чи дар ақди никох ва вожиб аст ки фисх ва ботил шаванд.

Росулulloх саллаллоху алайхи васаллам мефармояд:

الصُّلْحُ جَائِزٌ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ إِلَّا صُلْحًا أَحَلَّ حَرَامًا أَوْ حَرَّمَ حَلَالًا.

Сулх миёни мусалмонон жоиз аст, магар сулҳики харомиро ҳалол ё ҳалолиро харом кунад.

- وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْمُسْلِمُونَ عَلَى شُرُوطِهِمْ.^{۴۷}

Мусалмонон бар шурути худ ҳастанд ва муваззаф ба иҷро ва мувоҷиҳоти он мебошанд.

« الْمُسْلِمُونَ عَلَى شُرُوطِهِمْ ، إِلَّا شَرْطًا أَحَلَّ حَرَامًا أَوْ حَرَّمَ حَلَالًا »^{۴۸}

Мусалмонон бояд ба шурути хувиш вофо кунанд ва амал ба шурут илзомӣ аст магар шартҳои харомиро ҳалол ё ҳалолиро харом кунад (ки амал бидон илзомӣ нест).

Шиъаёни жаъфарӣ хам дар ин замина аз Аби Абдуллох розиаллоху анху ривоят кардандки:

^{۴۷} أخرجه أبو داود (۳۵۹۴) ، وابن الجارود في ((المنتقى)) (۱۰۰۱) ، وابن حبان (۵۰۹۱) /
^{۴۸} ترمذی ۱۳۵۲

« الْمُسْلِمُونَ عِنْدَ شُرُوطِهِمْ إِلَّا كُلَّ شَرْطٍ خَالَفَ كِتَابَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ، فَلَا يَجُوزُ »^{۴۹}

Мусалмонон лозим аст пойбанди қарордодҳо ва шурути хувиш бошанд магар ҳар шартҳои муҳолифи китоби ҳудованд бошадки он ҷоиз нест.

Холо ек мусалмон бо кофари пеймон мебандадки барояш кор кунад. ин мусалмон танҳо дар сурати метавон барои кофари кор кунадки се шарт дошта бошад:

1-Худи кор ҳалол бошад ва бо қаромати мўъминин мунофот надошта бошад.

2-Қори набошадки ба муслимин ва дорул ислом зарар бирасонад. Мисли ҷосусий қардан ё кор қардан дар бахшҳои низомӣ ва таълиқӣ ва илмӣ вадорул куфрҳо бар алайҳи дорул ислом ва хиёнати мўъминин ва дорул ислом.

3-Қори набошадки боиси зиллат ва ҳўрийи мусалмон шавад мисли пазириш қардан бо гушти ҳук ё шароб ва

Холо:

-Агар мусалмони бо кофари пеймон баст ва мутаваҷҷиҳ шуд - еки аз ин шурут риоят нашуда аст,

Ё кофари шурути ғейри шаръӣ гузошта бошад,

^{۴۹} حر عاملی، وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۳۵۳. أبواب الخيار ، باب ۶ ، ح ۲ / « الفقيه » ج ۳ ، ص ۲۰۲ ، ح ۳۷۶۵ ، باب الشرط والخيار في البيع ، « تهذيب الأحكام » ج ۷ ، ص ۲۲ ، ح ۹۳ ، باب عقود البيع ، ح ۱۰ / « دعائم الإسلام » ج ۲ ، ص ۴۴ ، ح ۱۰۶ ، « مستدرک الوسائل » ج ۱۳ ، ص ۳۰۰ ، أبواب الخيار ، باب ۵ ، ح ۱ . /

-Ё мусалмони бо куффори пеймон баст ва намедонистки ин шурутро бояд риоят кунад.

Ба махзи огохий ва бартараф шудани жахлиш метавонад ба сурати екжониба пеймон ва муомалайи худиро фисх ва ботил кунад чун аз руйи жахл муртакиби кори мамнуъ шудайи шуда аст ва доройи еки аз узрхойи мўтабарӣ шаръӣ мебошад, ё фариб хурда аст ва унсури фариб дар хар муомала ва пеймон боиси фисх шудани муомала мегардад.

Дар масалайи муомалайи иқтисодӣ хам боз мебинемки дар хиярул ғубун (зарар): фурушанда ё муштарӣ дар муомалайи колоӣ зарари зиёдий ба у ворид мешавадки аз расм ва урфи шаръӣ хориж аст дар чанини ҳолати шахси фариб хурда аст ва ба далили жахл аз қиймати аслий мутахаммили зарари зиёдий шуда аст ва ихтиёр дорадки колоро ниғахдорад ё муомаларо фисх намояд. Дар ихтиёри тадлис (фарби додан) дар муомала хам боз қоида ҳамин аст; дар хенгоми хиёнат ва дуруғ ва ғаш дар муомала ё вужуди айб хам боз пас аз бастани қарордод метавон муомаларо фисх кард.

Инҳо мавориди ҳастандки жихати хифзи манофеъи моддӣ ва маънавӣи шахсий метавон муохида ва пеймоники баста шуда астро фисх кард, ҳоло жихати хифзи манофеъи моддӣ ва маънавӣи дорул ислом ва истиқлоли довлати исломӣ хар муохида ва пеймоники бо дорул куфрхо баста мешавад ва ба нахви ба ин манофеъи моддӣ ва маънавӣи дорул ислом зарари

бирасонанд қоидаи нафийи сабил вориди майдон мешавад ва ин
пеймон ва муоҳидаро ғисх ва ботил мекунад.

Бояд ба сухани аллох таоло дар мовриди куффори ахли китоб ва
куффори мушрик (секуляри) эътимод дошта бошемки мефармояд:

ما يَؤُذُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ. (Бقره/ ۱۰۵)

Кофарони ахли китоб ва хамчунин мушрикон, дуст надоранд хейр ва
баракати аз жониби худойитон бар шумо нозил гардад ва ба шумо
даст диҳад.

Дар ин сурат бояд интизор дошта бошемки куффор хейри мўъминин
ва дорул исломро нахоханд ва дар пеймонхойи худ дучори ғил ва ғаш
ва фариб ва ғадр шаванд ва набояд ба қасам хурданхойи бузургони
куфрки маъмулан пеймонхо нест бо онҳо ё бо намояндагони онҳо
баста мешавад эътимод кард:

إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ (توبه/۱۲)

Қасам хурданхойи онҳо ҳеҷ эътибори надорад дар ин сурат агар
мўъмини мутаважжих шудки пеймони баста харом ва маъсияти
аллох таоло ва зарар расон ба мўъминин ва дорул ислом аст
қоидаи нафийи сабил вориди майдон мешавад ва чанин пеймониро
ё ботил мекунад. Чи дар умури шахсий чи дар умури идорӣ.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ